pzazz

Moteur / Crush Crash / Teaser

CASSIEL GAUBE / SOPHIA DANAE VORVILA / PIETER AMPE & MICHAEL SCHMID

Dansen in het zand

Pieter T'Jonck

Liv Laveyne
Gezien op 27 juni 2025
Op locatie op het strand nabij KAAP, Oostende

Dansen op het zand, met de zee en de ondergaande zon als decor. Dat is Dansand!, het tweejaarlijkse Oostendse dansfestival dat de zomer inluidt. Ook deze keer valt er van alles te ontdekken, of zie je een bekende choreografie in een ongewone context. De eerste avond bood vooral veel voorstudies en vingeroefeningen, al had 'Moteur' van Cassiel Gaube wel al de allure van een klein meesterwerk.

28 JUNI 2025

Minimalistischer dan 'Moteur' van Cassiel Gaube kan het haast niet worden, maar net daar toont zich de meester. Gaube stapt zonder omhaal naar het midden van het vlak getrokken strand. Daar staat hij even stil. Hij kijkt recht voor zich uit, zonder iemand in het publiek te viseren: een blik van uiterste concentratie. Hij draagt slechts een ruimvallende zwarte lange broek onder zijn blote bovenlijf. Geen muziek, geen ander licht dan dat van de langzaam naar de zee zakkende zon.

Dan begint het. Hij steunt op één gestrekt been, en laat het andere er soepel voor en achter omheen glijden. Zijn los neerhangende armen slingeren ondertussen beheerst in omgekeerde zin van de voor- naar de achterzijde van zijn romp. Zo verkent hij ontspannen de klassieke posities van armen en benen. Na korte tijd wisselt hij van steunbeen en herhaalt de oefening.

Net dankzij die extreme beperking roept Gaube een grote rijkdom aan choreografische beelden op.

Geleidelijk, maar onmiskenbaar, verandert die simpele openingsfiguur. De vrije voet begint een acht te vormen, terwijl ook de armen even cirkelen. Hoe groter het bereik van het vrije been, hoe meer de armen ook omhoog gaan, als om tegengewicht te bieden. Hoe groter die bewegingen, hoe meer Gaubes bekken meegesleept wordt door de impuls van de benen, maar nog steeds blijft zijn romp en hoofd strak overeind, blik op oneindig – al straalt zijn gezicht wel van genot.

Onverwacht, als een dijkbreuk, laat Gaube die controle over zijn bekken los. Het gaat in een joyeuze acht mee zwieren met zijn armen en het vrije been. Het is het begin van een soms adembenemende verkenning van alle mogelijke bewegingen die kunnen vertrekken vanuit één romp, op één been. Pas helemaal op het einde verkent Gaube in een flits ook wat er kan als hij zijn romp voorover laat buigen. Geen moment echter komt hij van zijn plaats. De voorstelling zou kunnen passen in een frame van niet veel meer dan 2 op 2 meter.

Net dankzij die extreme beperking roept Gaube een grote rijkdom aan choreografische beelden op. Het strakke, imaginaire frame had bijvoorbeeld iets weg van de bewegingsstudies van von Laban. De systematische, maar ogenschijnlijk moeiteloze, ontspannen opbouw naar steeds complexere figuren deed me echter vooral denken aan het werk van Trisha Brown (1936-2017). Achteraf vertelde Gaube me trouwens dat de titel van het

stuk, ‘Moteur’ inderdaad een hommage is aan haar werk, en dan in het bijzonder aan de weergaloze solo ‘Accumulation / Talking plus water***motor’***.

Gaube schreef dit werk – het is echt van a tot z uitgeschreven – aanvankelijk voor een danser van het Ballet de Lyon, als een verkenning van het de rijke overgangszone tussen het klassieke repertoire en dat van hip hop, een genre dat Gaube eerder intensief verkende. Hij werkt ondertussen aan een avondvullende versie die in première gaat op December dance in Brugge. ‘Moteur’ is alvast een meer dan prikkelende voorzet.

Een half uur lang vult Vorvila dit beeld van een vrouwelijke Sint-Sebastiaan met smachtende, lijdende blikken en poses.

Eerder op de avond presenteerde Sophia Danae Vorvila even verderop op het Sportstrand haar ‘Crush Crash’. Het contrast met ‘Moteur’ kon niet groter zijn: heel veel middelen voor veel minder resultaat. Vorvila zit bovenop twee grote betonblokken. Rond die blokken is een wolk zwarte pijlen neergedaald. Een ervan heeft – schijnbaar – haar tengere lijf doorboord. Een half uur lang vult Vorvila dit beeld van een vrouwelijke Sint-Sebastiaan met smachtende, lijdende blikken en poses. Een evolutie zit er niet in. Het deed me denken aan die spaghettiwestern van Sergio Leone waarin één van de helden na een duel wel een minuut lang wankelend voortstapt vooraleer neer te stuiken, maar Vorvila rekt die minuut tot een half uur. Is dat de crush? Liefde die pijn doet?

Gelukkig houdt de soundscape van Aliki Lefherioti de aandacht gaande, en toonden windsurfers in de verte hun kunsten. Er is ook het raadselachtige beeld van een mobiele kraan die een groot blok beton in de lucht houdt. Drie keer ploft dat blok neer. De crash na de crush? Telkens onderbreekt Vorvila haar routine om doodgemoedereerd de hijshaak weer aan het blok te bevestigen. Daarna gaat ze door met kronkelen en zwijmelen. Hoogst curieus allemaal, maar choreografisch en visueel gebeurt hier voor mij niets. Vorvila’s plaatjes van lijden zijn te voorspelbaar en bekend om een andere gedachte of gevoel op te wekken dan verbazing over zoveel ijdele inspanning en inzet van middelen.

Dan is ‘Teaser’ van Pieter Ampe en Michael Schmid een verademing in lichtheid en humor. Letterlijk zelfs want dit duet onderzoekt het ademhalen in al zijn facetten. Ademen, we doen het 12 à 20 keer per minuut en dus zo’n 22.000 keer op een dag. Het is zo’n automatisme dat we er zelfs niet bij stilstaan. Onterecht. Van mindfullness en yoga tot allerhande relaxatieoefeningen: in alles blijkt dat aandacht voor je ademhaling belangrijk is. Gezond leven is goed ademen. (Los van dit toonmoment organiseren Ampe en Schmid ook publieke workshops rond ademhalen tijdens Dansand waaronder ‘Breathing the waves’ (een knipoog naar Lars Von Triers film ‘Breaking the waves).

Het is fijn om te merken dat op guitige jonge jongensachtigheid bij Ampe en Schmid geen leeftijd staat.

Voor velen zal Pieter Ampe echter in het geheugen gegrift blijven als de artiest die het ‘piemelzwengelen’ tot kunst verhief toen hij samen met Guilherme Garrido in ‘Still standing you’ (2010) op speelse wijze de relatie tussen mannen,

jongens onderzocht. De afgelopen jaren was het wat stiller rond de deze artiest. In die zin is het fijn om hem terug aan het werk te zien én vooral te merken dat op guitige jonge jongensachtigheid geen leeftijd staat.

Ampe en Schmid spelen op het strand met zicht op de vloedlijn met enkel twee oude houten stoelen als schilderachtig beeld. Het duet bouwt langzaam op, ze ademen afwisselend. De adem stuwt de ene uit de stoel , dan de andere. Als communicerende vaten of een stoomlocomotief die start. Hoewel er weinig expliciet wordt gemaakt, is het verbazend hoe snel de soorten 'adems' verschillende associaties oproepen. De ballon die stilletjes leegloopt, het zuchten als aanrollende golven… ook objecten ademen mee besef je hier één met de natuur in een vage hang tot animisme. Dat is tot Ampe en Schmid je gedachten weer concreet vestigen op die hulpeloze en daarin ook hilarische mensen- en dierenzoo. Ze hijgen als een longpatiënt of de kat die een haarbal uit haar gestel wil, ze doen alsof ze hun adem inhouden onder water en weer bovenkomen, spelen zelfs de redder en drenkeling. En worden daarin ook seksuele en sensuele wezens: het opbouwende gezucht tot gesteun tijdens een masturbatiescène, of tijdens een teder liefdesspel waarin Schmid zand blaast van Ampes lijf. Om daarna als speelse kinderen elkaar op het strand achterna te zitten om uiteindelijk neer te zijgen en op elkaar één adem te worden.

'Teaser' is wat het is, een *teaser* maar het is dat wat dit duet zo fijn maakt: er zit nog lucht in het werk, het ademt vrij en is (nog) niet vast gebetonneerd.
Benieuwd hoe Ampe en Schmid dit work-in-progress verder uitwerken of misschien net niet.